Poštnina plačana v gotovini. IZHAJA VSAK TOREK, ČETRTEK IN SOBOTO. Cena posamezni številki Din 1·50.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII. V Ljubljani, v četrtek, dne 4. oktobra 1934. Štev. 112.

Gradbeno delavnost treba poživiti

Sedanjo gospodarsko krizo je mogoče omiliti le na ta način, da se poživi gradbena delavnost in da se omogoči našim denarnim zavodom zopet normalno poslovanje. Tako konstatira popolnoma pravilno v velikem članku gospodarski urednik »Jutra«, g. F. S. To svojo konstatacijo utemeljuje z dokazi, ki so tako evidentni, da jim ni mogoče ugovarjati.

Statistika pri OUZD zavarovanega delavstva dokazuje, da je zaposlitev delavstva najbolj padla pri gradbenih strokah. Število v gradbenih strokah zaposlenega delavstva je padlo za 42%, drugega delavstva le za 8%. To se pravi, da so posledice krize najtežje v gradbeni stroki in da bi bila brezposelnost, ki je najtežji pojav krize, znatno odpravljena, če bi oživela gradbena delavnost. Rezultat oživljene gradbene delavnosti pa bi bil tem bolj ugoden, ker bi ugodno vplival tudi na druge panoge. Več dela bi dobile opekarne, železarne, apnenice, cementarne itd., in s tem tudi premogovniki. **Oživljenje gradbene delavnosti je torej prvi pogoj, da se pride iz krize.**

Tej konstataciji gospodarskega urednika »Jutra« pa je treba dodati takoj drugo, čisto enako veljavno konstatacijo: da je namreč napačna vsaka gospodarska, davčna ali finančna politika, ki ni v skladu s to temeljno zahtevo po oživljenju gradbene delavnosti. V tem oziru ne more in ne sme biti nobenega kompromisa. Zato treba ponavljati z vso doslednostjo in vztrajnostjo, da je vsaka obremenitev gradbenih strok napačna. Kdor to dela, dela slabo in tu ne pomaga nobeno olepševanje in nobeni izgovori. A slabo dela tudi tisti, ki pusti, da se slabo dela. Kar je slabo, to se mora nehati in kdor tega ne zahteva z vso neizprosnostjo, ta cementira krizo, da bo postala sploh neodpravljiva. Skrajni čas je že, da se začnemo tega vsi po vrsti zavedati in zlasti oni, ki se štejejo med odločujoče kroge.

Oživljenje gradbene delavnosti ni mogoče brez sodelovanja zasebne iniciative. Država sama je v tem pogledu preslabotna. To so spoznali drugod in to se mora spoznati tudi pri nas. Oživljenje zasebne gradbene delavnosti pa je nemogoče, če ljudje ne morejo priti do svojih prihrankov v denarnih zavodih. Torej treba najprej normalizirati poslovanje denarnih zavodov. Ali pa se v tem pogledu kaj stori? — Odgovor je le absolutno negativen. Ideja obračunskega zavoda se ni izvedla iz razlogov, ki jih ni mogoče oceniti kot dobre in opravičljive. Zahteve zadružnikov po lombardiranju kmetskih hipotekarnih posojil so ostale čisto preslišane, dasi je bila ta obljuba že storjena. Danes se niti ne obljublja več ta pomoč. Preslišane so bile tudi vse druge zahteve zadružnikov, pa čeprav so bile ponovljene na sestanku sedanje vladne stranke. Skratka: Vsi vemo, da je treba normalizirati poslovanje denarnih zavodov, vsi vemo, da bi se tudi moglo vsaj nekaj v ta namen storiti, a kljub temu se ne stori nič. Pa kako prav za prav potem mislimo, da se naj kriza nena? Ali res verujemo v čudeže!

Oživljenje gradbene delavnosti je pogoj za odpravo gospodarske krize. Treba kar venomer ponavljati to resnico, da bo končno vendarle prodrla tudi do odločilnih mest, da se vsaj ne bo delalo naravnost proti oživljenju gospodarske delavnosti. A tako se je pri nas delalo.

Ko je bila povišana zgradarina pri novih hišah od 3 na 12 odstotkov, sta se na en mah storile dve veliki napaki. Prvič se je najtežje omajalo zaupanje v državno avtoriteto, ker so ljudje, ki so začeli zidati na podlagi preje veljavnih davčnih olajšav, nakrat spoznali, da so takšne olajšave le od danes do jutri, da se na nje ne sme nihče zanesti. Ves kalkulacijski načrt je bil s tem nekaterim podrt. Volja do investiranja denarja v nove zgradbe je padla s tem na minimum. In to je ona druga težka napaka, da je bila ubita podjetnost ljudi. A še danes ta težka napaka ni popravljena. Nasprotno je celo to mogoče, da se tisti, ki je vse to zakrivil, še danes ponaša, kakor da je zadel s svojo odredbo v črno.

Povišale so se nadalje trošarine na gradbeni material. To povišanje je bilo ko direktna prepoved vsake nove gradbene delavnosti. Niti najmanj pa se na drugi strani ni storilo za oživljenje zasebne gradbene delavnosti. Z razveljavljanjem raznih licitacij pa so se preprečila celo ona javna dela, ki so bila že na programu in tudi že dovoljena.

Kopičile so se tako le napake na napake, gradbena delavnost pa je naravno padala. In potem se še čudimo, če ni prišlo zboljšanje, če ni gospodarska stiska odnehala. Kako pa naj odneha, če s svojimi napakami naravnost preprečujemo, da bi odnehala.

Vsako tarnanje zaradi gospodarske krize je odveč, če ne nehamo z napakami, ki ohranjujejo stisko pri življenju. Najprej treba odpraviti notorične napake in potem odprava krize ne bo več čudež, ki ga ni mogoče dočakati.

Vse to je jasno ko beli dan, vse to je že davno dokazano, vse to ve že davno vsak, ki se vsaj površno bavi z gospodarskimi vprašanji.

Ali zakaj se potem ne napravi to, za kar vemo vsi, da je potrebno? Zakaj pa na to vprašanje, ki je najbolj nujno, ni in ni odgovora?

„Ta-ta" skladiščne veletrgovine v Jugoslaviji

Novo ustanovljena delniška družba za skladiščne veletrgovine (Warenhäuser) s pesniškim imenom »Ta-ta« je sklenila, da ustanovi velike skladiščne trgovine ne le v Beogradu, temveč tudi v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Novem Sadu in Osjeku. V Novem Sadu je baje družba že vzela v 10letni zakup hotel »Sloboda« proti letni najemnini 540.000 Din.

Nova delniška družba »Ta-ta« ima le en milijon Din delniške glavnice, da pa izpolni svojo namero in ustanovi 6 velikih skladiščnih trgovin, pa bi potrebovala samo za nakup potrebnega blaga gotovo 60—70 milijonov Din. Ponovilo bi se zopet to, kar se je že zgodilo pri takšnih drugih tujih podjetjih v Jugoslaviji, da bi ves obratni kapital figuriral v bilanci kot tuje posojilo, da se na ta način podjetje izogne svoji davčni dolžnosti. Davkov se ne bo plačevalo, mesto teh pa visoke obresti lastnikom, ki bodo figurirali kot upniki — in denar bo zopet šel v tujino. Delniško družbo »Ta-ta« snujejo Amerikanci, ki so podobna podjetja že ustanovili v Češkoslovaški.

V teh velikih skladiščnih veletrgovinah bi se prodajalo prav vse blago, ki se danes prodaja v trgovinah. Nove skladiščne veletrgovine bi zato pomenile legalni trgovini najbolj nevarno konkurenco, ki je sploh mogoča. Zaradi velikanske reklame, čara novosti, zanimivosti njih ureditve bi ljudje kar drli, zlasti v prvem času v te skladiščne veletrgovine. Izven vsakega dvoma je, da velik del trgovcev te konkurence sploh ne bi mogel prenesti in da bi moral s svojim obratovanjem prenehati. Po konzumih, tvorniških prodajalnicah in kartelih bi dale velike skladiščne veletrgovine vsej naši domači **trgovini smrtni udarec.** O tem ni niti najmanjšega dvoma, ker dokazujejo to primer v deželah, kjer že obstajajo takšne skladiščne veletrgovine.

Deputacija trgovcev iz Novega Sada odide zato te dni k trgovinskemu ministru z zahtevo, **da se v Jugoslaviji skladiščne veletrgovine ne dovolijo.** Tej zahtevi trgovcev v Novem Sadu se morajo pridružiti vsi trgovci Jugoslavije, ker obstoj vseh je ogrožen, če se te tuje tvorbe tujega kapitala dovolijo v Jugoslaviji. **Boj proti skladiščnim veletrgovinam mora biti zadeva vsega jugoslovanskega trgovstva in v tej zadevi ne sme biti nobene popustljivosti.**

Ta boj pa je treba pričeti takoj, čeprav za Ljubljano zadeva še ni aktualna. Toda dokler skladiščne veletrgovine še niso dovoljene, je še mogoče preprečiti njih dovolitev, pozneje bo mnogo težje doseči preklicanje dovoljenj.

Nova nevarnost proti trgovini in proti tej nevarnosti je treba takoj mobilizirati vse sile, da bo nevarnost pravočasno preprečena.

Sklepi ljubljanskega Združ. trgovcev

Davčne zadeve — Trgovsko-nadaljevalna šola — Stoletnica združenja in jubilej trgovske šole

Ko se je na zadnji seji uprave Združenja trgovcev v Ljubljani sklenilo, da priredi uprava v ponedeljek, **dne 8. t. m. v veliki dvorani »Trgovskega doma« informativen sestanek za vse svoje člane** o aktualnih gospodarskih vprašanjih s posebnim ozirom na davčno vprašanje, je prešla uprava na naslednje točke dnevnega reda:

Za avtonomijo davčnih odborov

Predvsem se je razpravljalo o določbi finančnega ministrstva glede poslovanja davčnih odborov. V tej odločbi je zavzelo finančno ministrstvo stališče, da davčni odbori nimajo pravice spuščati se v oceno dejanskih dohodkov davčnega zavezanca v vseh primerih, kadar je davčna osnova davčnemu zavezancu priznana nižja od minimalne. V tem primeru da bi smeli davčni odbori samo izreči, da dohodek davčnega zavezanca ne presega davčne minimalne osnove. Dejanske dohodke davčnega zavezanca bi torej smeli davčni odbori oceniti le takrat, kadar so ti dohodki večji od minimalne osnove. (Ta pa se, kot znano, določa na podlagi stanovanjske najemnine ter je notorično, da dostikrat minimalna osnova znatno presega dejanski dohodek davčnega zavezanca.) Po odločbi finančnega ministrstva sme davčni odbor razpravljati o vprašanju, če so dohodki davčnega zavezanca manjši od minimalne osnove šele takrat, **če se je davčni zavezanec pritožil proti odmeri na podlagi minimalne osnove in če zahteva, da se mu odmeri osnova izpod minimalne davčne osnove.** Iniciativnost davčnega odbora je s to odločbo finančnega ministrstva zmanjšana.

Iz te odločbe pa tudi sledi, da je tendenca finančnega ministrstva, da se čim bolj omeji dosedanja avtonomija davčnih odborov. Uprava združenja bo zato pravilno poučila člane o novem postopku, na drugi strani pa je **dolžnost članov, da se poslužujejo informacij v pisarni združenja in pri posameznih članih davčnega odbora.**

Proti ocenjevanju po zunanjih znakih

Posebno pozornost je uprava posvetila zahtevi davčne uprave, da bi združenje v smislu čl. 108. zakona o neposrednih davkih sporočalo **podrobne podatke o prometu posameznih trgovcev.** Uprava je soglasno ugotovila, da se v to vprašanje ne more spuščati, ker nima niti najmanjšega upogleda v poslovne knjige članstva, na drugi strani pa nima niti pregleda o davčnih napovedih. Končno je uprava ugotovila, da bi ocenjevanje dohodka davkoplačevalca po zunanjih znakih povzročilo pri prizadetih davkoplačevalcih odločne proteste, ker je zlasti v današnjih težkih gospodarskih razmerah, ko še vedno vlada pomanjkanje gotovine, čisto nemogoče pravilno oceniti trgovca po zunanjih znakih, ker je ocena po zunanjih znakih neobjektivna in bi mogla skoraj vedno pomeniti za davčnega zavezanca veliko krivico.

Je pa tudi ocena po zunanjih znakih stvarno čisto odveč, ker imajo davčne uprave pri strogem izvajanju davčnih predpisov vse možnosti in vsa pomožna sredstva na razpolago, da pravilno ocenijo dohodke posameznega davkoplačevalca. Ocenitev po zunanjih znakih je zato čisto odveč.

Nato je uprava razpravljala

o trgovski nadaljevalni šoli

v kateri se je pouk pričel že meseca septembra. V letošnjem letu so trije razredi s petimi paralelkami. Poučuje se od 14. do 19. ure, in sicer v ponedeljkih, torkih, četrtkih in petkih. Poučujejo se ti predmeti: računstvo, slovenščina, srbohrvaščina, nemščina, korespondenca, knjigovodstvo, trgovinstvo, blagoznanstvo, zemljepis ter lepopis. Število učencev je 202, in sicer 104 učenk in 98 učencev. Učne knjige ostanejo dosedanje, edino v prvem razredu se uvede nemška vežbanka in Grafenauerjeva slovenska čitanka za višje razrede srednjih šol. Šolska zbirka se bo izpopolnila iz dovoljene postavke. Način obveščanja zamud učencev se spremeni in se **učencu, ki po zamujeni učni uri ne prinese takoj pravilno podpisanega opravičila,** izroči še isto uro dijaška knjižica z navedbo zamud. Knjižico mora potem učenec pokazati šefu in staršem, ki obvestitev o zamudah učenca potrdijo s svojim podpisom.

Tudi **trgovska nadaljevalna šola,** ki se je preje imenovala gremialna, proslavi letos **25 letnico,** odkar je takratna prva slovenska uprava združenja prenesla šolo iz takratne Mahrove na Ledino in je tako prešla šola v popolnoma slovenske roke. Petindvajsetletnica se bo proslavila pod okriljem »Podmladka Jadranske Straže.«

Glede ustanovitve **Podmladka Rdečega križa** je učiteljski zbor v principu za ustanovitev te važne organizacije, vendar pa je mnenja, da bi dve tako sorodni ustanovi, kakor sta Podmladek Jadranske Straže in Podmladek Rdečega križa ne mogli uspevati brez škode za obstoj ali enega ali drugega. Zato se bo ustanovitev Podmladka Rdečega križa preložila na boljše čase in je uprava ta predlog učiteljskega zbora potrdila.

Izvolil se je **novi šolski odbor,** kateremu načeluje podpredsednik uprave Združenja veletržec Albin **Smerkolj,** člani pa so: gg. Anton **Verbič,** Pavel **Fabiani,** Ivan **Bahovec,** in Fran **Komenšek.** Ta odbor bo odslej naprej vodil povsem samostojno vse zadeve lastne šole ter predlagal upravi, kar bo smatral za potrebno v korist in napredek trgovskega naraščaja.

Proslava 100letnice Združenja trgovcev

Ker poteče meseca oktobra sto let, odkar se je ljubljansko trgovstvo organiziralo v svoji stanovski organizaciji, je uprava sklenila, da na svečan način proslavi 100letnico. Izvolil se je ožji odbor, ki ima nalogo pripraviti vse potrebno. Sklenilo se je nadalje, da se priredi v vseh prostorih Trgovskega doma dne 27. oktobra t. l. **družabni večer,** v nedeljo, dne 28. oktobra pa bo dopoldne **slavnostno zborovanje.** V ta namen je uprava že zaprosila radijsko postajo za prenos govorov.

Dne 10. t. m., to je v sredo, bo predaval strokovni učitelj **Rudolf Dostal** v radiu o 100 letnici združenja trgovcev v Ljubljani, nakar že sedaj opozarjamo cenjeno trgovstvo in ostalo javnost.

Zanimiv proces zaradi nelojalne konkurence

Zagrebška tvrdka Kastner & Öhler obtožena zaradi nelojalne konkurence

Zagrebška trgovca Polić in Mumić sta vložila proti zagrebški tvrdki Kastner & Öhler tožbo po § 2. zakona o pobijanju nelojalne konkurence. V svoji tožbi sta navedla naslednje:

Tvrdka Kastner & Öhler je reklamirala, da bo v tako imenovanem »Belem tednu« prodajala po izredno nizkih cenah. Tako je v svojih izložbah, ki se nahajajo na Ilici v reklamnih izložbah Centroreklama, blizu Zakladne lekarne, reklamirala te predmete:

1. Jedilno orodje za ceno 10 Din in z označbo, da to orodje »ne rjavi«. Posamezne stranke so na podlagi te reklame kupile pri tvrdki Kastner & Öhler to orodje za ceno 10 Din in naknadno ugotovile, da orodje rjavi takoj, ko se umije. Blago torej ne odgovarja po svoji kakovosti reklami, ki je bila napisana v izložbi.

2. Istočasno je ponujala tožena tvrdka **kuhinjske nože** in vilice po ceni 15 Din z označbo, da »ne rjave«. Stranke, ki so te nože in vilice po označeni ceni kupile, so zopet ugotovile, da označba ne odgovarja resnici, ker so noži po prvem pranju rjaveli.

3. Tvrdka Kastner & Öhler je nadalje v času od 5. do 10. februarja priporočala doze za sirovo maslo po ceni 10 Din. Ko so stranke hotele te doze kupiti, se jim je v trgovini reklo, da so te doze že pošle. Ko so stranke zahtevale, da se jim prodajajo te doze iz izložbe, kjer je njih cena označena z 10 Din, se jim je izjavilo, da se ne izplača jemati te doze iz izložbe in jih prodajati po tej reklamni ceni. Kljub temu pa je ostala doza z reklamno ceno 10 Din še nekaj dni v izložbi.

4. Tvrdka Kastner & Öhler je nadalje reklamirala kozarce po ceni 1 Din za kos. Stranke, ki so nato zahtevale po tej ceni kozarce, teh niso dobile, temveč se jim je reklo, da so kozarci po tej reklamni ceni že pošli. Ko so stranke zahtevale, da se jim dajo kozarci iz izložbe, se jim je odgovorilo, da se ne izplača vzeti teh kozarcev iz izložbe, temveč da jih lahko dobe po belem tednu, toda po navadni, ne pa po reklamni ceni 1 Din.

5. Tvrdka Kastner & Öhler je nadalje namestila v svojih izložbah vrsto predmetov in tako označila cene tem predmetom, kakor da se te cene nanašajo na vse predmete v eni skupini. Tako so bile cene nekih loncev označene po 1 Din, poleg teh loncev pa so bila postavljena majhna brezvredna mila. Cena 1 Din pa se je nanašala samo na ta mila; ta cena pa je bila nameščena tako, da je moglo občinstvo misliti, da se ta cena nanaša na lonce. Prav tako je bila v neki drugi skupini reklamirana cena za steklene nastavke za sadje v višini 9 Din, dočim je bila njih dejanska cena 15 Din.

V tožbi se nadalje navaja, da je imenovana tvrdka na ta način reklamirala svoje predmete tudi že v prejšnjih letih in zaradi te trditve je dosegla tvrdka Kastner & Öhler poravnavo, katero je predlagal obema strankama sodnik. Ta trditev namreč ni odgovarjala resnici.

V zapisniku, ki je bil po sklenjeni poravnavi sestavljen, je izjavila tvrdka Kastner & Öhler naslednje:

Priznavamo, da je tvrdka Kastner & Öhler v Zagrebu, Ilica 4, tožena, ker je za časa belega tedna od 1. do 15. februarja 1934 reklamirala v svojih izložbah netočno te predmete:

1. jedilno orodje po 10 Din z označbo, da orodje ne rjavi;
2. kuhinjske nože in vilice za meso po ceni 15 Din za par z označbo, da ne rjavi;
3. steklene doze za sirovo maslo po ceni 10 Din;
4. steklene kozarce za vino po ceni 1 Din;
5. razno drugo stekleno in emajlirano blago po nižji ceni, kakor pa se je moglo sklepati iz razstavljenih cen.

Tekom razprave se je ugotovilo, da so se te nepravilnosti izvršile brez vednosti lastnikov, po krivdi in vsled nepazljivosti nameščencev tvrdke. Obžalujemo, da je do teh primerov prišlo ter se zavezujemo, da bomo strogo pazili na to, da se takšni primeri ne ponove več.

Tožitelja sta nato izjavila, da je le po pomoti njunega zastopnika zašel v tožbo pasus, da je tvrdka Kastner & Öhler že leta 1931 zagrešila prestopke nelojalne konkurence, ker to ne odgovarja resnici. Tvrdka je bila le tožena, a oproščena.

Tvrdka Kastner & Öhler je **plačala tudi vse pravdne stroške.**

Po § 19. zakona o nelojalni konkurenci pa je lastnik trgovine kazensko odgovoren za vsako dejanje, ki je nasprotno dobrim šegam v trgovskem tekmovanju in brez ozira na to, če je bil prestopek izvršen od njegovih nameščencev.

„Zakaj tako?"

V jeseni preteklega leta nam je bilo po odločujočih faktorjih napovedano, da se prično na pomlad 1934 velika javna dela, zlasti pa da se bodo gradile ceste. Toda pomlad je minula, kakor tudi del poletja, a dela se še niso pričela; šele v drugem delu poletja se je opazilo nekaj več delavnosti na cestah. — Imam v mislih **banovinsko cesto Št. Vid-Tacen-Vikrče.** — Delo, ki ga je opravil cestni odbor v Tacnu se mora priznati, kajti bilo je nujno potrebno. Dva ostra ovinka sta sedaj zelo omiljena ter marsikatera nesreča bo preprečena.

Drugačna pa je zadeva reguliranja te ceste v Vižmarjih. Nerazumljivo nam je že delo cestnega odbora na znanem vižmarskem klancu, ko je bil ta že lansko leto reguliran. — Širok in gladek klanec, kakršen je ostal iz lanskoletnega reguliranja, se je pričel razkopavati ob razcepu banovinskih cest ob črti hiš št. 18, 81 in 40. — Delo počasi napreduje, da vaščani dvomijo o dovršitvi dela pred zapadom snega. Splošno sodijo vsi, da je razkopavanje tako lepe ceste, kakršna je bila dosedaj, popolnoma odveč, posebno še, ker sedaj izgleda, da postane lansko leto postavljeni oporni zid, ki je obenem rob ceste, pri znižanju klanca previsok.

Omeniti je tudi treba, da je pri tem delu najbolj prizadeta znana trgovska hiša št. 81, ki stoji vrhu klanca. V tej hiši je tudi gostilna in trafika. — Pred 16-imi meseci so rob ceste proti tej hiši tako priostrili in zvišali, da je bil zaradi višje ležečega dvorišča mogoč dostop z vozom le s težavo. Lastnik hiše je proti temu ponovno protestiral, a vsi protesti niso pomagali. — Pomagala ni niti vloga z dne 18. maja 1933. na tehnični odsek banske uprave niti večkratna njegova osebna intervencija. — Obljube, ki jih je dobil, so ostale vedno neizpolnjene. — Celih 16 mesecev je trpel in čakal na ureditev dostopa na dvorišče, a čakal je zaman.

Pred kakimi 14 dnevi je cestni odbor znova pričel delo na tem klancu. — Lastnik prizadete hiše je pričakoval, da se mu vsaj sedaj ugodi ter se mu premosti jašek, napravljen pred 16 meseci in omogoči lahek vozovni dostop na hišno dvorišče. — Ali kakšno razočaranje.

Rezultat 14 dnevnega razkopavanja je edino ta: cesta v širini 4 metrov, v dolžini 30 metrov 30 cm v globino **razkopana**, pred hišo in na robu dvorišča **kupi grušča**, vozovni **dostop** na dvorišče trgovske hiše, kjer je tudi gostilna in trgovina, **onemogočen** in še osebni dostop otežkočen!

Zakaj? Tako se vprašuje lastnik hiše; zakaj tako, vprašujejo tudi vaščani Vižmarjev; zakaj tako, vprašujejo odjemalci trgovine in gostje v gostilni in marsikatera pikra pade pri tem na naslov odbora.

Zato je res že čas, da se vloga lastnika hiše na tehnični odsek banske uprave že enkrat reši.

Trgovski, kakor tudi gostilničarski stan sta ona velika vira dohodkov, kjer črpajo država, banovina in občina relativno največ dohodkov v obliki posrednih in neposrednh davkov, doklad, taks in trošarin. To naj upoštevajo odgovorni činitelji in zato tudi gledajo na to, da moreta ta dva stanova delati in zaslužiti denar za davke. Če se že trgovskemu kakor gostilničarskemu stanu ne pomaga z zaščitnimi uredbami, kakor se je pomagalo kmetom in denarnim zavodom, potem naj se jih vsaj ne ovira pri njih delovanju na način, kakor je preje opisani. Kajti na ta način morajo tudi najaktivnejša podjetja propasti.

B—n.

Združenje trgovcev v Ljubljani obvešča vse gg. člane, da sklicuje za v ponedeljek, dne 8. t. m. ob 8. uri zvečer v veliko dvorano Trgovskega doma sestanek vseh trgovcev, na katerem se bodo razpravljala vsa važna gospodarska vprašanja. Na sestanek so vabljeni vsi trgovci, ki se naj sestanka gotovo udeleže. — Posebnih vabil uprava ne bo razpošiljala.

Taksiranje računov

Finančno ministrstvo je prepričano, da mnogi ne plačujejo taks po tar. postavki 34, kakor bi jih morali. Zato je naročilo vsem davčnim upravam, da vsak dan nadzirajo obrate in lokale, če se plačuje ta taksa v redu. Da bi bila kontrola bolj uspešna, je nadalje odredilo, da se v bodoče bloki za te račune ne bodo več prodajali po prodajalcih monopolskih predmetov na drobno, temveč samo pri davčnih upravah samih, da bodo te imele na ta način večjo kontrolo nad množino prodanih blokov. Mislimo, da bi se ta kontrola mogla urediti tudi tako, da mali prodajalci monopolskih predmetov na drobno ne bi izgubili ta svoj skromni dohodek. Obenem je ministrstvo naročilo, da se takoj vsak prestopek glede netaksiranja računov kaznuje.

Pojasnilo o izplačevanju davka na dividende

Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal pojasnilo o plačevanju davka na dividende (viškov od zadružnih deležev) po predpisu § 15. zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih. Po tem predpisu se plačuje za dividende (viške od zadružnih deležev) deset odstotkov. Ta davek morajo zadruge in družbe zadržati in ga izročiti državni blagajni najkesneje v 15 dneh po izplačilu. Od tega davka se ne morejo pobirati doklade. Po § 29. istega zakona je dobil ta predpis zakonsko moč dne 20. februarja 1934, ker je bil ta dan objavljen v »Službenih novinah« brez izrečne odredbe o retroaktivnem dejstvovanju. Zato se mora ta davek izplačevati le od plačil, storjenih po 20. februarju 1934, torej tudi za plačila iz prejšnjih poslovnih let, če se ta plačila niso izvršila pred 19. februarjem. Od dividend in viškov od zadružnih deležev, ki so se efektivno izplačali do 19. februarja 1934, se ta davek ne bo pobiral.

Švica proti Bat'i

Poročali smo že, da je švicarski zvezni svet z velikansko večino odklonil pritožbo Bafe proti prepovedi njegove tvornice v Švici. Pa tudi sicer mora Bafa v Švici prenašati prav velike težave. Da bi odvrnili ljudi od nakupovanja čevljev Bafinih prodajaln, so švicarski izdelovalci čevljev sklenili, da bodo objavili črno listo vseh onih, ki kupujejo pri Bafi. Bafa je nato vložil proti čevljarskim izdelovalcem tožbo zaradi bojkota in zahteval, da se bojkot takoj ustavi. Sodnik pa je Bafino tožbo zavrnil, ker gre le za boj v okviru sedaj običajnih poizkusov za sanacijo gospodarstva.

Iz naših organizacij

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov

v Ljubljani vabi svoje člane **na sestanek**, ki bo v nedeljo, dne 7. t. m. ob 10. uri dopoldne v »Trgovskem domu«. Vstop imajo samo člani.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 3. oktobra objavlja med drugim: Dopolnilno uredbo o činu strokovnih šol nasproti srednji šoli in fakultetam — Navodila o uporabljanju uredbe o kartelih — Pravilnik o načinu registriranja kartelov in voditvi zbirke listin — Pravilnik o upravljanju in uporabljanju sredstev sklada za kontrolo kartelnih pogodb — Izpremembo v pravilniku za veliko in malo prodajo soli — Objavo o izpitih za graditelje visokih in nizkih zgradb in za elektrotehnike — Razne razglase sodišč in uradov ter druge objave.

Politične vesti

O velikem pomenu zadnjega kraljevega obiska v Sofiji pišejo še vedno listi in objavljajo izjave vodilnih bolgarskih osebnosti. Naj bodo nekatere najbolj pomembne misli iz teh izjav zapisane še na tem mestu.

Bivši predsednik bolgarskega parlamenta Aleksander Malinov je med drugim dejal: »Med nami in Jugoslavijo je nastalo takšno ozračje prijateljstva in medsebojnega zaupanja, da se pojavljajo vse možnosti za dokončen sporazum med nami in Jugoslavijo.«

Vodja bivše socialistične stranke Janko Sakazov ... »Z zadovoljstvom čakamo na nove korake, ki jih je treba storiti za zbližanje obeh narodov. Vemo, da je vse to le droben del onega, kar moramo še storiti. Na Balkanu se dokončuje srečno započeto veledelo. Skušajmo ga tudi srečno dokončati.«

Prof. Vladimir Molov ... »Zadnji obisk je močno pospešil stike med Bolgarijo in Jugoslavijo, da so postali popolnoma iskreni in prisrčni.«

»Končno pomirjenje jugoslovansko-bolgarske meje znatno utrjuje varnost obeh držav, ker ustvarja prisrčni **sporazum Bolgarske in Jugoslavije silo prve vrste v vzhodni Evropi**, ki se more upreti vsem spletkam velesil, kar je za mlade države pač najvažnejše.« Tako piše pariški »Victoire«.

Titulescu je še pred izbruhom rumunske vladne krize demisioniral, ker je nastal med njim in ministrskim predsednikom Tatarescom spor glede manjšinskega vprašanja. Francoski listi pa se boje, da bi mogla Rumunija po odhodu Titulesca, ki je bil velik prijatelj Francije, izpremeniti svojo politiko v škodo Francije.

Tatarescu je sestavil svojo drugo vlado, v kateri so razen treh vsi prejšnji ministri. Negotovo je še, če ostane v vladi tudi Titulescu.

Italijanski uradni krogi demantirajo, da bi prišlo že do zbližanja med Albanijo in Italijo. Odnošaji so se sicer v zadnjem času popravili, toda Albanija še ne odplačuje ital. posojil, ni še rešila vprašanja ital. šol, niti ni rešeno vprašanje ital. vojne misije v Albaniji.

Francosko-italijansko zbližanje dobiva konkretno vsebino. Glede afriških vprašanj in pomorskega oboroževanja je že dosežen sporazum. Tudi francoskemu stališču, da je varnost pogoj vsakega revizionizma, se Italija približuje. Glede avstrijskega vprašanja bodo vsa nesoglasja uglajena in ostaja le še vprašanje odnošajev Italije do držav Male antante.

Briandov spomenik bo odkrit v Rimu ob priliki Barthoujevega obiska. Spomenik je postavila francosko-italijanska liga z denarno pomočjo italijanske vlade.

Odnošaji med Madjarsko in Italijo so se v zadnjem času zelo poslabšali, ker se Madjarska še naprej naslanja na Nemčijo. Italija zato ni podpirala Madjarske v manjšinski debati v Ženevi in tudi v avstrijskem vprašanju ni povabila Italija Madjarske k sodelovanju.

Poljska je odklonila podpis vzhodnega pakta, ker noče sprejeti glede Češkoslovaške nobene obveznosti, zlasti pa ne braniti češkoslovaških mej proti Madjarski.

Španska vlada je odstopila, ker nima več večine v parlamentu, ko se je izjavil voditelj katoliških agrarcev Gil Robles proti sedanji vladni politiki.

Mandat za sestavo nove španske vlade je dobil **Lerroux**, ki bo skušal sestaviti desničarsko vlado s pomočjo Gil Roblesa.

O možnosti vojaške diktature v Španiji pišejo angleški listi, ker pri silni politični razrvanosti in do skrajnosti napetih strankarskih razmerah skoraj ni druge rešitve za ohranitev miru.

MacDonald se je vrnil iz Kanade, kjer je bil tri mesece na oddihu. Z njegovim povratkom je oživelo politično življenje v Angliji. Parlament se sestane dne 30. oktobra. Za sestanek vlada veliko zanimanje, ker se pojavlja v vseh strankah močno nezadovoljstvo z dosedanjo politiko vodstev strank.

Japonski cesar je sklical konferenco vseh japonskih veleposlanikov, da se določijo nove smernice japonske zunanje politike. V političnih krogih napovedujejo popolno spremembo japonske politike, zlasti glede Kitaja in Združenih držav Sev. Amerike.

Glavno soc. demokratično glasilo Finske poroča, da dobiva finska organizacija dobrovoljcev veliko materialno podporo iz Japonske. Če bi prišlo do rusko-japonske vojne, bi stopili finski dobrovoljci v akcijo in začeli z vojnimi operacijami na rusko-finski meji.

Denarstvo

Seja upravnega odbora Narodne banke

Pod predsedstvom podguvernerja in vršilca dolnžosti guvernerja Narodne banke, dr. **Čingrije**, je bila dne 29. septembra seja upravnega odbora Narodne banke. Seje so se udeležili vsi člani uprave. Poleg drugih poročil je bilo na dnevnem redu tudi poročilo o stanju v banki v mesecu septembru. Iz poročila je razvidno, da se banka razvija ugodno. Dvomljive terjatve so znatno manjše ko v lanskem letu in zato bo tudi čisti dobiček banke letos mnogo večji. Na dnevnem redu je bil tudi načrt pravilnika o eskontu in o dovoljevanju posojil. O tem pravilniku pa se bo razpravljalo šele na prihodnjih sejah. Ker imasta podružnici v Pančevu in Vršcu zelo malo poslov, bo naprošen finančni minister, da se odpravita ti dve podružnici. Člani uprave, zlasti oni, ki izvažajo v Nemčijo, so želeli izvedeti, kateri ukrepi so bili storjeni, da se odpravi slabo funkcioniranje plačilnega prometa z Nemčijo.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 30. septembra izkazuje te izpremembe (vse številke v milijonih Din):

Zlata in devizna podloga se je zmanjšala za 1·3 na 1.943·5. Zlata podloga je sicer narasla za 4·6 na 1.826·5, toda devizna je padla za 6·08 na 116·8. Valutna se je povečala od 0·118 na 0·186.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so nazadovale za 2·5 na 53·0.

Kovani denar v niklju in srebru je padel za 44·5 na 161·1.

Posojila so se zvišala za 3·4 na 1.833·6. Eskontna so se povečala za 3·5 na 1.594·7, lombardna pa so se zmanjšala za 0·08 na 238·9.

Razna aktiva so se zmanjšala za 1·9 na 222·0.

Obtok bankovcev se je povečal za 92·5 na 4.297·6, **obveze na pokaz** pa so se zmanjšale za 95·2 na 1.162·3. **Obveze z rokom** so padle za 4·5 na 812·9, **razna pasiva** pa za 39·6 na 227·6.

Skupno kritje znaša 35·59 %, samo zlato pa 33·45 %.

Plačilni sporazum s Poljsko

Med našo Narodno banko in poljsko kompenzacijsko družbo v Varšavi je bil sklenjen sporazum, po katerem se ves plačilni promet, turistični ko tudi blagovni, vrši le po Narodni banki v Beogradu. Sporazum je stopil dne 1. oktobra v veljavo. Obračunski tečaj med dinarjem in zlotom je bil določen na 331 dinarjev za 100 zlotov.

Amerika zopet za zlato veljavo?

Državni posvetovalni kolegij federalnih rezervnih bank je prišel do zaključka, da ne more priti do nobenega gospodarskega zboljšanja, dokler se Združene države Sev. Amerike ne vrnejo na zlato veljavo. Posvetovalni kolegij je na protiinflacijskem stališču in poudarja, da se morajo vsi poizkusi s spremembo valutne politike ponesrečiti, razen vrnitve na zlati standard.

*

Mestna hranilnica v Bjelovaru, katere ustanovitev je trgovinski minister dovolil, začne poslovati 31. oktobra.

Obvezno konverzijo vseh zastavnih listov z več ko 4 odstotnim obrestovanjem v zastavne liste s 4 odstotnim obrestovanjem je odredila italijanska vlada in se mora ta konverzija izvesti v pol leta. Gre za zastavne liste, ki so bili izdani pred l. 1932. v višini 5·75 milijard lir.

Banka v Gdansku je zvišala eskontno obrestno mero od 3 na 4%, lombardno pa od 4 na 5%.

Nemška državna banka je odredila, da se železniške karte za potovanje v tujino ne morejo več kupovati z registrskimi markami.

Državni dolgovi U. S. A. so narasli na 27.298 milijonov dolarjev. Pred enim letom so znašali le 23 milijard, koncem l. 1930. pa samo 16 milijard.

Naš izvoz v avgustu

Za 78·8 milijonov smo izvozili več ko uvozili

V **avgustu** smo izvozili 332.415 ton blaga v vrednosti 366,6 milijonov Din. Lani smo v avgustu izvozili 279.130 ton v vrednosti 276,3 milijonov Din. Letošnji izvoz je torej znatno večji, in sicer po količini za 19·5%, po vrednosti pa za 37·15%.

V **prvih osmih mesecih** l. l. smo izvozili 2,165.419 ton v vrednosti 2.249,5 milijonov Din, dočim smo lani v istem času izvozili 1,851.870 ton v vrednosti 1.971 milijonov Din. Izvoz se je letos povečal za 331.549 ton ali 16,9% ter po vrednosti za 277,7 milijonov Din ali za 14.09%.

Uvozili pa smo v avgustu 74.230 ton v vrednosti 287.8 milijonov Din napram 85.355 tonam v vrednosti 284,2 milijonov Din v lanskem avgustu. Uvoz se je torej **po količini zmanjšal** za 11.125 ton ali za 13·03%, **po vrednosti pa je narasel** za 3,5 milijonov ali za 1·25%.

Letošnji uvoz v prvih 8 mesecih je znašal 567.464 ton v vrednosti 2.302,6 milijonov Din, dočim je znašal v istem času lani le 495.744 ton v vrednosti 1.816·5 milijonov ton. Uvoz je letos v primeri z lani narastel za 71.720 ton ali za 14.47% in po vrednosti za 486·0 milijonov Din ali za 26,76%.

Naša trgovinska bilanca je bila v avgustu aktivna za 78,8 milijonov Din, v prvih 8 mesecih pa pasivna 53,0 milijonov Din, dočim je bila lani v prvih osmih mesecih aktivna za 155 milijonov.

Gibanje naše zunanje trgovine v posameznih mesecih l. 1934. kažejo te številke:

	izvoz	uvoz	saldo
	v milijonih Din		
januar	232,7	259,7	—27.0
februar	269,9	232,9	+37,0
marec	333,2	325,2	+ 8,0
april	263,3	282,7	—19·4
maj	251,9	327,7	—75,8
junij	238,7	322,7	—83,6
julij	293,3	264,3	+29,0
avgust	366,6	287,8	+78,8
V prvih 8 mesecih:			
l. 1934	2.249,5	2.302,6	— 53,1
l. 1933	1.971,8	1.816,5	+155,3
l. 1932	1.760,8	1.822,8	— 62,0
l. 1931	3.251,6	3.358,5	—106,9

Zunanja trgovina se je torej sicer znatno popravila, ni pa še dosegla niti primeroma one višine, ko v l. 1931.

Izvozili smo v avgustu:

pšenice za 5,8 milijonov Din, drugih žit za 6,8, koruze za 68,1 otrobov za 3,0 in pšenične moke za 0.38 milijonov Din.

Fižola za 3,4, svežega sadja za 35,4, suhih češpelj za 0.2, pekmeza za 0.1, zdravilnih rastlin za 1,3, hmelja za 0·48, konoplje za 9,7 milijonov Din.

Konj za 6,1, goveje živine za 7,3, telet za 0.6, prešičev za 13,5, drobnice za 5,3 in perutnine za 9,8 milijonov Din.

Svežega mesa za 8,1, mesnih izdelkov za 0.1, svinjske masti za 1,7, svežih rib za 0·5, sirovega masla za 0.3, kačkavalja za 2,7, jajc za 5,1 puha za 3,1 govejih kož za 0.9, telečjih za 1,9, ovčjih za 0·45, jagnetnih za 5,9, jarčjih za 6,2 in krzna za 0.08 milijonov Din.

Drv za 2,9, gradbenega lesa za 70,8, oglja za 1,19, hrastovih pragov za 1,4, kostanjevih ekstraktov za 1,8, hrastovih za 1,5 in smrekovih za 0.2 milijonov Din.

Sode za 2,1, karbida za 0·05, z oljem ovlaženega cianamida za 1,3, ferosilicija za 2,9, cementa za 5,0 svinca za 1,6 bakra za 18,5, rud za 11,3, železne posode za 0.28 milijonov Din.

Uvozili pa smo:

Sirovega bombaža za 10,9, bombažnega prediva za 34,1, tkanin za 0.3, drugega bombažnega blaga za 1,6 milijonov Din.

Drugih predil za 4,4, tkanin za 0,3, vreč za 0.3 milijonov Din.

Železa za 2,7, pločevine za 3,4, žic za 0.6, cevi za 3,2, železniškega in mostnega materiala za 1,6, drugih železnih predmetov za približno 14 milijonov Din.

Ovčje volne za 4,6, prediv za 7,3, tkanin za 15,1 drugega volnenega blaga za 0.6.

Surove svile za 0.14, prediv za 8,4, tkanin za 5,4, drugega svilenega blaga za 2.0.

Petroleja za 0.2, bencina za 0.9, maž za 1,1, sirove nafte za 4,6 in parafina za 0.5.

Nepredelanih kož za 11,0, drugih za nekaj nad 1 milijon Din.

Okenskega stekla za 0.5, brušenega za 0·9.

Oluščenega riža za 2,0, neoluščenega za 2,0, limon in pomaranč za 0·7, južnega sadja za 1,1 kave za 6,2, čaja za 0.38, soli za 4,3.

Premoga za 5,8, raznih olj za 0.6, oljnih semen in plodov za 0.29, jekla za 1.7, bakrenih izdelkov za 0.9, strojev in aparatov za 13,9 elektrotehničnih predmetov za 7,9, prevoznih sredstev za 2,9, klobukov za 0.19, zdravil za 2,09, umetnih organskih barv za 4,8, porcelanastih izdelkov za 1,7, tiskarskega papirja za 2,8, lesnih izdelkov za 0.7, kavčukastih za 0,3 pnevmatike za 0·8 in loja za 3,5 milijonov Din.

Naša zunanja trgovina z Italijo

Po italijanskih podatkih smo v prvem letošnjem polletju izvozili v Italijo blaga za 101 milijon lir, uvozili iz Italije pa za 70·5 milijonov lir. Izvozili smo gradbenega lesa za 54 milijonov lir, žive perutnine za 12.75, volov za 9, drv za 4.5, konj za 3.5 milijonov lir. Iz Italije pa smo uvozili bombažnega blaga in sukanca za 40, volnenega blaga za 4.45, riža za 4, južnega sadja in povrtnine za 2.5 milijonov lir. Italijanski listi seveda na široko poudarjajo, kako je Italija v zunanji trgovini z Jugoslavijo pasivna in kako je treba, da Jugoslavija še več uvaža iz Italije. Toda italijanska statistika glede našega uvoza iz Italije ni čisto točna, ker dobivamo nekaj italijanskega blaga tudi z avstrijskim posredovanjem.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Šeleburgova ul. 8

Telefon št. 22-72.

Zunanja trgovina

Lesna trgovina se je dvignila

Stalni mednarodni lesni odbor na Dunaju je objavil statistiko o meddržavnem lesnem prometu v času od 1. januarja do konca julija 1934. V poročilu se ugotavlja, da se je povečal lesni promet od 12·2 milijonov kubičnih metrov v prvih sedmih mesecih l. 1933. na 14·8 milijonov v letošnjih prvih sedmih mesecih. Mednarodna lesna trgovina je torej v tem času napredovala za 204·%.

Angleška zunanja trgovina v avgustu

Kakor v vseh letošnjih mesecih tako tudi v avgustu zunanja trgovina Anglije daleč **presega lanski promet**. Vrednost uvoza je bila 60,027.050 šterlingov (julija 58 milijonov 26.210, avgusta 1933 pa 56 milijonov 675.267). Večina porasta gre na sirovine in polsirovine. Izvoz ocenjajo na 32 milijonov 90.009 (julija 33,229.621, avgusta lani 30,996.748).

V vseh osmih mesecih skupaj je znašal uvoz 479,444.259 šterlingov ali za 49.281.061 več ko lani, izvoz pa v istem času 255 milijonov 89.324, to je za 18,910.595 šterlingov več ko lani. Značilno je, da bombaž kljub zastoju trgovine z Nemčijo ni kazal velikega padca, in sicer je dosegel vrednost nad 5 milijonov, torej le 117 tisoč šterlingov manj ko v juliju, presegal pa lanski avgust za pol milijona. Izvoz premoga je znašal 3,268.504 tone (3,378.969, 3,201.823), železa in jekla 193.412 ton, strojev 25.903 tone. Vrednost izvoženih vozil skupaj znaša 1,695.877 šterlingov in je tudi proti juliju nekoliko manjša, pa večja od lanske. Občutno se je zmanjšal izvoz kositrnih izdelkov, ki vpliva na vso bilanco.

Japonska zunanja trgovina v avgustu

Po poročilu japonskega poslaništva v Londonu je bila vrednost japonskega izvoza v zadnjem mesecu 209,000.000 jenov, kar je doslej rekordno število. V juliju je znašal izvoz 179 milijonov, avgusta 1933 pa 183. — Uvoz se ceni na 183 milijonov jenov (prej 170 in avgusta lani 131). Narastel je predvsem uvoz sirovega bombaža, železa in strojev. Vseh zadnjih šest mesecev sta se vzporedno povečala tako japonski uvoz kakor tudi izvoz.

*

Nemški izvoz v Združene države Sev. Amerike vedno bolj nazaduje. V tretjem četrtletju l. 1933. je znašal še 72·6 milijonov mark, v zadnjem četrtletju 1933 samo še 60·6, v prvem četrtletju 1934 le 47·2 in v drugem letošnjem le 37·6 milijonov mark. Nasprotno pa se je nemški uvoz iz Združenih držav znatno povečal.

Avstrijski izvoz v sovjetsko Rusijo se je v zadnjem času več ko podvojil, kar je posledica silno zmanjšanega nemškega izvoza v Rusijo.

Državni tajnik Holl je izjavil, da je eden glavnih ciljev vseh v zadnjem času sklenjenih trgovinskih pogodb U. S. A., da se odpravijo vse ovire zunanji trgovini in zlasti vse omejitve s kontingenti.

Dobave - licitacije

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 14. oktobra ponudbe o dobavi 800 m amerikana, 204 kg usnja, 500 kg kvasa in 50 vesel; **do 17. oktobra** o dobavi 40 ton premoga, 2 bicikljev ter raznega orodja; do 18. oktobra o dobavi 35 ton peska, 50 kg lepila za les, 50 kg smirka v prahu, 575 raznih čepov in 4500 krojaških igel ter igel za jadra.

Dne 15. oktobra bo pri ekonomskem oddelku gen. direkcije drž. železnic v Beogradu ofertna licitacija za dobavo 2,000.000 kilogramov kreozotnega olja; **dne 16. oktobra** za dobavo 20.000 kg cinkovega klorida; **dne 20. okt.** za dobavo 95 m cevi; **dne 22. oktobra** pa za dobavo 1636 lokomotivskih kolesnih obročev. (Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Ljubljanski dvor, soba 194, vsak delavnik med 10. in 12. uro.)

Uprava občine Jesenice na Gorenjskem razpisuje na dan 20. oktobra pismeno licitacijo za nabavo 15 ton premoga kosovca za občino in 80 ton za šolo.

Uprava občne državne bolnišnice v Ljubljani razpisuje za nabavo govedine, teletine, suhega svinjskega mesa, šunke, govejih vampov, telečjih jeter in bikovega mesa za mesne izdelke za čas od oktobra do 31. marca tretjo ofertno licitacijo, ki bo dne 16. oktobra ob 11 v pisarni upravnika bolnišnice.

Uprava drž. zdravilišča za tuberkulozo v Topolšici razpisuje II. ustno licitacijo za dobavo svežega mesa na dan 15. oktobra ob 11 v pisarni uprave.

Uprava bolnišnice za duševne bolezni, Ljubljana-Studenec razpisuje I. pismeno licitacijo za nabavo premoga za 16. oktober ob 11.

Popravila kamnoseških del na katedrali v Djakovu se oddajo z javno pismeno licitacijo dne 18. oktobra t. l. pri Dijecezanskem i kaptolskem računarskem uredu u Djakovu. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Bogato podjetje

Austin Motor & Co. v Londonu predlaga, da se za poslovno leto, ki se je končalo koncem julija 1934, razdeli 25% dividenda. Poleg toga naj se da vsem delničarjem v gotovini še 75% odstotna naddividenda. Vrhu vsega pa naj dobi vsak delničar še tri polno vplačane delnice. Ravnateljem in najstarejšim nameščencem podjetja pa se razdeli 100.000 delnic za priznalno ceno 10 šilingov za delnico.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten *domač izdelek*, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Doma in po svetu

Kupuj domače blago!

Naš narod ječi pod težo težkih gospodarskih razmer. Prav občutno so prizadeti vsi sloji od kmeta preko delavca, uradnika, obrtnika, trgovca in indstrijca.

Kot država pretežno agrarnega značaja smo navezani na eksport naših kmetijskih pridelkov in lesa. Ker se druge države zaradi svetovne gospodarske krize zapirajo, je naš izvoz znatno padel. Kljub temu pa še vedno kupujemo v inozemstvu take industrijske proizvode, ki se v dovoljni meri že izdelujejo doma. Ker niso zaposleni tovarniški in obrtni obrati, tudi niso zaposleni ne delavci in ne uradniki in armada brezposelnih raste od dneva do dneva. Seveda pa trpi pri tem tudi kmet, ki svojih pridelkov ne more prodati brezposelnim, pa tudi zaposlenim ne v dovoljni meri zbog njih mizernih plač.

Da se temu zlu delno odpomore, lahko pomagamo vsi sloji na ta način, da vedno in povsod propagiramo nakup domačega blaga.

»Svoji k svojim« naj bo deviza vsega naroda. V tem znamenju priredi Narodna odbrana teden akcije »Svoji k svojim« od 7. do 14. oktobra t. l. Propaganda se izvede z velikim zborovanjem v nedeljo 7. oktobra ob pol 11. uri v Ljubljani v dvorani hotela Union, s članki v časopisju, predavanji v radiu, s propagando v kinematografih, predavanji v vseh osnovnih, meščanskih in srednjih šolah, izvešenjem več tisoč lepakov in ličnih propagandnih tablic itd. Ta teden zaključi veliko zborovanje v Zagrebu in drugih mestih. Podobna zborovanja bodo tudi po vsej Dravski banovini in sploh vsej državi. Pozivamo vso zavedno javnost, da se priključi tej akciji.

Nj. Vel. kralj Aleksander je daroval 100.000 levov za sofijske mestne reveže.

Skupina bolgarskih zadružnikov, ki je prišla na kongres Zveze srbskih kmetijskih zadrug, je obiskala tudi Ljubljano, kjer so jo slovenski zadružniki zelo prisrčno sprejeli.

Kongres slovanskih lekarnarjev se je začel v ponedeljek v Beogradu. Kongresa so se udeležili lekarnarji iz Poljske, Bolgarske, Češkoslovaške in Jugoslavije.

Bogoslav Jošt, predsednik zagrebške Delavske zbornice in glavni tajnik organizacije grafičnega delavstva, je umrl v Zagrebu. Za naše delavstvo, zlasti pa za grafično, si je pridobil nevenljivih zaslug. Tudi kot publicist in novinar je dosegel lepe uspehe. Bodi mu ohranjen časten spomin!

34 ladij angleškega sredozemskega brodovja je prispelo v Split. Posadka na teh ladjah šteje 30.000 mož.

Vse javne hiše v Jugoslaviji so bile v noči na 2. oktober zaprte, kakor zahteva novi pravilnik zakona o pobijanju spolnih bolezni. 5000 prostitutk je bilo pod stražo pregnanih v svoje rodne kraje. Kaj naj te sedaj počno v svojih domačih krajih in kakšen bo njih vpliv na domačo okolico, žal, nihče ne pove. Zelo deljeno pa je tudi mnenje med zdravniki, ali bo sedaj spolnih bolezni manj. Da pa se zaradi tega ne bo zboljšala morala niti za ped, pa je več ko gotovo.

Stavka krojaških pomočnikov v Novem Sadu se je končala, ker so delodajalci povišali plače in priznali kolektivno pogodbo.

Mussolini je zopet dal izjavo o nujni potrebi militarizacije italijanskega prebivalstva. Proti 100 milijonom Nemcev in 200 milijonom Slovanov se mora Italija oborožiti, je dejal Mussolini.

V velikem komunističnem procesu v Plovdivu je bilo 9 obtožencev obsojenih na smrt, 36 na ječo od 5 do 12 in pol leta, 2 na eno leto pogojnega zapora, dočim je bilo 41 obtožencev oproščenih.

Ker je francoska tvornica v Čenstohovu izprla 20 poljskih delavcev in kljub intervenciji poljskih oblasti ni hotela svoje odredbe preklicati, so se poljski delavci kratkomalo v tvornici zabarikadirali in dejansko zasedli tvornico.

Za policijskega predsednika na Dunaju je bil imenovan dr. Skubl, nekdanji policijski šef v Ljubljani.

Značilno za madjarsko razočaranje nad Italijo je, da hočejo na Madjarskem na silo proslaviti »madjarsko« zmago nad italijansko mornarico v Otrantskem prelivu v l. 1917. Ta bitka je bila sicer v maju in pred 17 leti, kljub temu pa hočejo Madjari proslaviti že sedaj. Čeprav je v tej bitki poveljeval Horthy, vendar to ni bila nobena madjarska zmaga, ker je bilo na avstro-ogrskih bojnih ladjah, ki so se udeležile te bitke, več jugoslovanskih ko pa madjarskih vojakov.

Jezuit p. Frederick Muckermann in več drugih odličnih voditeljev nemškega katoliškega gibanja so tajno pobegnili iz Nemčije.

V nemški Šleziji je prišlo do težkih kmečkih izgredov, ker niso hoteli kmetje pokoriti se odredbi, da morajo izročiti del svojih pridelkov oblastem.

Kongres nemških neopaganov se je začel te dni v Berlinu. Profesor Haun je na kongresu govoril, da je napačno misliti, da je Kristus edina rešitev. Krščanstvo da je samo ena epizoda v nemški zgodovini, ki pa se že bliža svojemu koncu. Nemško mladino treba vzgojiti v duhu neopaganizma.

Bombni atentat na hišo zveze bivših ruskih bojevnikov v Parizu so izvršili komunisti. Človeških žrtev ni bilo, pač pa je bila materialna škoda precejšnja.

Nad 50.000 japonskih mornarjev je začelo stavkati, da dosežejo višje plače.

Antropološki oddelek britanske akademije je dognal, da so otroci tem bolj pametni, čim starejši so bili njih očetje.

V bližini Krakova je zavozil brzovlak v stoječi brzovlak. Deset ljudi je bilo ubitih, 30 pa ranjenih.

V Werdenu v Poruhrju je neki avtomobil zavozil v drevo. Vsled udarca se je vžgal bencin. Mati in tri njene hčerke, ki so bile v avtomobilu, so zgorele.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

Tržna poročila

Ljubljanski trg

Sadni trg v sredo je bil kar preobložen. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Posebno mnogo je na trgu jabolk. Lepe kanadke se prodajajo že po tri dinarje na debelo. Kot nakup na debelo pa velja že nakup 10 kg jabolk. Najcenejša jabolka pa se dobe že po 2 Din kg. Mnogo je v zadnjem času na trgu tudi orehovih jedrc, ki se prodajajo po 22 Din za kg, kar je za ljubljanski trg nizka cena. Kostanj je po 2 Din, boljši tudi nekoliko dražji. Grozdja je na trgu mnogo, zlasti smederevskega, ki se prodaja po 6 Din. — Gobe se še vedno prodajajo po 3 Din merica. Zelo mnogo je na trgu paprike, ki ima zato tudi nizko ceno. Za en dinar se dobi po pet lepih paprik, pa tudi več. Melancane se prodajajo pri branjevcih po 4 Din. Kumar je na trgu še vedno mnogo in je njih cena še vedno nizka. Paradižnikov pa je že manj in h koncu gre tudi stročji fižol. Cena se mu je zato dvignila. — Jajca so se zopet podražila in se dobi za 10 dinarjev le do 14 jajc. Zelo lepa jajca pa so znatno dražja.

Mariborski svinjski trg

Na svinjski sejem z dne 28. septembra 1934 je bilo pripeljanih 283 svinj; cene so bile te: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari Din 40 do 70, 7 do 9 tednov 80 do 90, 8 do 4 mesece 130 do 180, 5 do 7 mesecev 250 do 300, 8 do 10 mesecev 350 do 400, 1 leto stari 600 do 700 Din; 1 kg žive teže 5 do 6, mrtve teže 8·50 do 10 Din. **Prodanih je bilo 126 svinj.**

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd, Ratnički dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način embalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkulirano po možnosti cif pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa franko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošljejo tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih tvrdk ne jamči.

Če zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem biltenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesentom.

Les in lesni izdelki.

896 — Catania — prečke in pokrovi iz bukovine za sadne zabojčke;
897 — Bordeaux — hrastove doge;
898 — Montevideo — razen les;
899 — Alexandrie — pohištvo iz upognjenega lesa.

Deželni pridelki in zdravilne rastline.

900 — Bruxelles — krompir;
901 — Kolin — ržena glavnica (secale cornutum);
902 — Marseille — fižol;
903 — Marseille — komorač;
904 — Genève — suhe gobe;
905 — Berlin — trstika;
906 — Leipzig — zastopnik za zelen, stročnato povrtnino, česen in bolhač;
907 — Valletta (Malta) — krompir;
908 — Montevideo — oljke, oljčno olje in suhe gobe;
909 — Haifa — deželni pridelki vseh vrst;
910 — Rotterdam — seno, zdravilne rastline in med;
911 — Lissabon — lan;
912 — Dunaj — zdravilne rastline;

Proizvodi sadjarstva in vinarstva:

913 — Gdansk — vino;
914 — Leipzig — zastopnik za sadje in orehe;
915 — Bordeaux — suhe češplje;
916 — Montevideo — suhe češplje;
917 — Dunaj — orehi, zlasti iz Karlovca in Ustiprače;
918 — Buenos Aires — suhe češplje, višnje, orehi, in tudi oljuščeni mandeljni, sladki in grenki, fige in naravni malinovec;
919 — Montevideo — suhe češplje, suha jabolka, kostanj, mandeljni, orehj, tudi oluščeni.

Proizvodi živinoreje, perutninarstva in ribarstva:

920 — Berlin — kozje kože, postrižena in druga volna;
921 — Basel — volna;
922 — Milan — mlečni kasein v prahu;
923 — Lissabon — volna in kože divjačine;
924 — Bordeaux — ribje konzerve, kože janjcev, konjska žima;
925 — Mineola-Texas — rogovi od velike rogate živine;
926 — Haifa — sir, surovo maslo, mesne in ribje konzerve;
927 — Berlin — sirove kože;
929 — Bruxelles — sirove suhe in soljene ovčje, kozje in jančje kože;
929 — Berlin — volna;
930 — Kopenhagen — nasoljena jagnjetna črева (Saitlinge).

Rudarstvo in kovinski proizvodi:

931 — Dunaj — svinčena, cinkova, bakrena, antimonska in nikljeva ruda;

Industrijski proizvodi:

890 — Izmir, zastopnik za vrvarsko blago in kemično-tehnične proizvode;
891 — Tel-Aviv, zastopnik za stekleno in kartonažno blago;
892 — Tel-Aviv, zastopnik za tehnične kemikalije, barve, lake, farmacevtične, kozmetične in parfumerijske proizvode, izdelke iz kože in iz papirja, pisarniški material in tekstilno blago;
893 — Izmir, razni vrvarski in drugi izdelki iz konoplje, ko tudi sirove in česane konoplje;
894 — Berlin, minij (rdeč svinčev oksid Pb_3O_4).
932 — Namur — ekstrakt od slada suh, tečen in mešan s kakavom, farmacevtske specialitete, aparati za laboratorije;
933 — Tirana — gumbi, bicikli in kolesa za izvoščke;
934 — Montevideo — cement.

Razno:

895 — Amsterdam, umetniški predmeti; ročna dela; čipke, nakit, izdelki iz kozje kože ko ženske torbice, denarnice, pasi za gospode, doze za cigarete, platnice za knjige, znaki za čitanje itd., vse narejeno po fantaziji in kombinirano v narodni pestrosti; upoštevne večje količine.
935 — Timisoara — mineralna voda;
936 — Bruxelles — ustniki za cigarete, pipe, doze za tobak, cigarete in podobno;
937 — New York — ceneni galanterijski predmeti ko: copate, opanke, orientalski servisi itd.;
938 — Leipzig — zastopnik za metle iz riževe slame;
939 — Lissabon — izdelki iz kože kot galanterija.

Opozorilo domačim agentom.

940 — Tvrdka iz Münchena išče dobro kvalificiranega zastopnika v Jugoslaviji kot svojega zastopnika za nakupovanje vina, suhega sadja, sirovih kož, masti, volne itd.

Izvoznikom medu

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je prejel več povpraševanj iz Nemčije. Zaradi južno-ameriške konkurence pa so cene za med na nemškem trgu relativno zelo nizke. Če želi kljub temu kdo od izvoznikov stopiti v stik s temi nemškimi tvrdkami, naj se obrne na Zavod za pospeševanje zunanje trgovine, ki mu sporoči naslove tvrdk.

Konkurzi in prisilne poravnave

Konkurz o imovini bivšega gostilničarja Andreja **Halbwildla** v Mariboru se ne uvede, ker ni zadostne imovine.

Odpravljen je konkurz trgovke Alojzije **Agrež** v Hrastniku, ker je bila razdeljena vsa masa. Nadalje je bil odpravljen konkurz trgovke Frančiške **Novak** v Brežicah, ker ni pokritja za stroške postopanja.

Potrjena je poravnava trgovca Petra **Flecka** v Ločah. Upniki dobe 50% kvoto, plačljivo v 4 tromesečnih obrokih. Prvi zapade dne 4. decembra. Kot poroki pristopijo žena in obe hčerki.

Končane so poravnave: peka Franceta **Rozmana** v Boh. Bistrici, lastnika strojnega sodarstva Josipa **Gumzeja** v Bregu pri Celju in mizarskega mojstra Franja **Uršiča** v Zavodni pri Celju.

Radio-Ljubljana

Petek, dne 5. oktobra. 11.00: Šolska ura: Ljubimo prirodo (Herfort Tilda). — 12.15: Glasbene slike iz prirode (plošče). — 12.50: Poročila. — 13.00: Čas, slovenski vokalni kvintet v reprod. gl. — 18.00: Izleti za nedeljo: Mojstrovka (Vlado Petrič). — 18.20: Narodne pesmi v tercetu (sestre Stritar). — 19.00: Dubrovnik. — 19.20: Pesmi iz Primorja (plošče). — 19.50: Čas, jedilni list, program za soboto. — 20.00: Prenos z Dunaja: Simfoničen koncert. — 22.00: Čas, poročila. — 22.15: Malo za zabavo malo za ples (plošče).

Sobota, dne 6. oktobra. 12.15: Kaj pa to? (nekaj ugank v reproduc. koncertu). — 12.50: Poročila. — 13.00: Čas, Kino-orglje na ploščah. — 18.00: Radijski orkester. — 18.30: Zabavno predavanje (Viktor Pirnat). — 18.50: Plošče. — 19.00: Zunanji politični pregled (dr. Jug). — 19.20: Ivan Mažuranić. — 19.40: Plošče. — 19.50: Čas, jedilni list, program za nedeljo. — 20.00: Pevski zbor pravoslavne kapele. — 22.00: Radijski orkester; Jesen v orkestralni glasbi. — 22.00: Čas, poročila, plesna glasba (R. o.)

Narodno gledališče v Ljubljani.

Drama, začetek ob 20. uri.
Petek, dne 5. oktobra: Zaprto.
Sobota, dne 6. oktobra: **Hlapci. Premiera. Izven.**

Opera, začetek ob 20. uri.
Petek, dne 5. oktobra: **Zaprto.**
Sobota, dne 6. oktobra: **Rigoletto. Izven.**
Znižane cene od 30 Din navzdol.

Ureja ALEKSANDER ŽELEZNIKAR. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: O. MIHALEK, Ljubljana.